GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 1.

W Niedzielę Dnia 1. Stycznia 1809.

Z Wiednia d. 24. Grudnia.

J. C. K. Mość raczył Jeneralnego nadwornego dyrektora budownictwa, Wincentego Jerzego Barona Struppi, C. K. jenerała Majora i kawalera orderu S. Szczepana, przez wzgląd na iego 49 letnie wysługi, uwolnić nayłaskawiey na iego prozbę od obowiązkow służby z całkowitą dotąd pobieraną pensyą, a na iego mieysce mianować nadwornym dyrektorem budownictwa aktualnego swoiego Szambelana, Jana Xcia Clary - Aldringen, przez nayłaskawszy wzgląd na iego ciągłe przywiązanie do Nayiaśnieyszego Cesarskiego Domu, dobre przymioty i zdatność. C. K. nadworny pierwszy Marszałek Wielki, Xżę Trautmansdorf, odebrał od niego tym końcem przysięgę wierności i wprowadził go uroczyście do kancelaryi iego urzędowania.

Antoniego de Kriegshaber, Galicyyskiego hurtownika i dóbr właściciela, raczył J. C. K. Apostolska Mość przez wzgląd na iego zasługi względem kraiowego handlu, wynieść nayłaskawiey do godności stanu rycerskiego.

J. C. K. Mość raczył nadwornemu Sekretarzowi, Pawłowi Pream de Zallauzen, na dowod ukontentowania swoiego z iego 50 letniey wierney i gorliwey służby, udzielić nayłaskawiey wielki medal złoty z takimże łańcuskiem.

J. Cesarzowiczowska Mość Jeneralissimus Arcy Xżę Karol wyznaczył ieszcze był w roku przeszłym Dyrektorowi fur woyska Włoskiego, Jozefowi Kuhn, nadgrodę za iego patryotyczną czynność w przeprowadzeniu pontonow i części dział za rzekę Prewald. Nayiaśnieyszy Cesarz wynagradzaiąc iego powyższy czyn zaszczycił go teraz średniey wielkości medalem złotem.

J. C. K. Mość raczył przełożonemu murarzow artyleryicznych Beglerowi, wynagradzaiąc iego pracę w zaprowadzeniu oszczędzaiących paliwa piecow w woyskowych gmachach i zachęcaiąc do dalszych prac, udzielić nayłaskawiey mały medal złoty.

C. K. gubernium niższey Austryi nadało tuteyszemu Fabrykantowi iedwabnych materyy, Jozefowi Fidler, przywiley fabryczny.

Dzisieysza gazeta dworska umieściła na-

stępuiący artykuł z Hiszpanii:

Podług umieszczonego w Angielskich pismach i w Monitorze powtorzonego listu z Madrytu pod d. 6 Października, wynosiła siła zbroynych Hiszpanow 500,000 ludzi. Przedawanie i rozrzucanie Xiążek i paszkwilow bez podpisu autora zakazane w Madrycie zostało, ażeby odiąć nieprzyiacielowi sposobność do rzucania niezgody pomiędzy Hiszpanow. Podług innego listu z Madrytu woyska Hiszpanow składały się: Woysko środkowe pod rozkazami Jenerała Castannhios z 65 do 70,000 ludzi; woysko północne pod rozkazami Jenerała Blacke z 50,000 ludzi, pomiędzy którem znaydowało się 10,000 Asturyyczykow; woysko Arragonii pod rozkazami Jenerała Palafoxa z 15,000 do 20,000 ludzi; woysko Katalonii pod rozkazami Jenera: Lamas z 35,000 ludzi; woysko Saragosy pod rozkazami Jenerała Valdes z 10,000 ludzi; posiłki z Granady pod Jenerałem Reding 10,000, z Portugalii i Badajoz 14,000 ludzi, a woysko Jenerała de la Romana z 20,000 ludzi.

Niektóre polityczne dzienniki i gazety zawieraią co następuie o powstaniu w Portugalii: D. 30 Listopada roku przeszłego wszedł Jenerał Junot, zrobiony potem Xciem Abrantu do Lizbony. W Wrześniu roku bieżącego po 10 miesięcznem bawieniu opuścił tymczasowo, na mocy zawartey pod d. 30 Sierpnia chwalebney w Lizbonie umowy, z swoim korpusem Portugalią, ażeby tam w krotce inną drogą przez Roszelę powrocił. Powstanie wybuchnęło naypierwey w Oporto, to zrobili go Hiszpanie. D. 6 Czerwca w wieczor tamteyszy dowodzca Hiszpański zabrał Jenerała Quesnel z całym sztabem i orszakiem, składaiącym się z 28 osób, w niewolą, i przywrocił dawnego Rządcę Oliveda. Jak tylko dowiedział się Xżę Abrantu o buncie w Oporto, kazał przez ostrożność znayduiące się przy iego korpusie Hiszpańskie woyska otoczyć, rozbroić i na okręty odesłać. Po tym czasowem odciągnieniu Francuzow z Portugalii uwolnione te woyska na nowo uzbroione zostały. D. 16 Września przybył Jenerał Don Lujuna, naczelnik sztabu zbroynych powstańcow Estramadury, w towarzystwie Pułkownikow Moretti i Solis, do Lizbony, dla odebrania tych woysk. Po wybuchnieniu powstania zachodziły w Oporto rewolucyyne zdrożności, aresztowania i zaboystwa aż do 18 Czerwca, w którym dniu zaprowadzony został tymczasowy rząd z 8 członkow złożony, na którego czele znayduie się tamteyszy biskup. Pod d. 3 Lipca wydała naywyższa w Oporto juntą obwieszczenie, iż zachodzi pokoy i przyiaźń z Hiszpanami, iż królestwo Galicyi i pograniczne prowincye Hiszpanow wspieraś będą Portugalią. Zawarta w tey mierze umowa podpisaną została przez D. Antoniego de Castro Hiszpańskiego jenerała brygady i biskupa Oporto, prezydenta tamteyszey junty. Z Oporto rozszerzyło się w Portugalii powstanie. Tu podobnie jak w Hiszpanii biskupi, Xża i mnichy zamienili pastorały i cele na pałasze i woyskowe kokardy. Uczniowie w Koimbra opuścili szkoły i pociągnęli w pole. D. 17 Sierpnia zamek w Abrancie został przez Ant. de Amaral Semblano, sędziego w Seria, znayduiącego się z dwiema duchownemi na czele 500 ludzi, zaięty. —— Woyska Francuzkie zgromadziły się, iak wiadomo, w okolicach Lizbony, poczem d. 17 Sierpnia nastąpiła rozprawa przy Roleja, a d. 21 bitwa przy Vimeira, po którey zawarta została umowa względem ustąpienia woysk Francuzkich z Portugalii. Gdy woyska Angielskie weszły d. 15 Września do Lizbony, wydał Jenerał po-

rucznik Hope, który pod Jenerałem Dalrymple dowodził, następuiącą odezwę:

" Mieszkańcy Lizbony! Kray wasz iest od nieprzyiaciela oswobodzony; i narodowa wasza bandera powiewa w wszystkich okolicach królestwa, i Naczelny Jenerał trudni się przywróceniem cywilnego rządu, iaki wasz naiukochańszy Xżę przy odieżdzie zostawił; lecz to potrzebuie kilka dni czasu. Ażeby zaś złechętni prawdziwey wolności nie zamienili na swawolą, i ażeby w teraźnieyszey chwili uniknąć okropnych skutkow nieładu, powinnością iest Jenerała naczelnego i tych, którym powierzył staranność nad tuteyszem miastem, przestrzegać spokoyności, porządku i bezpieczeństwa osób i maiątkow. Dla dopięcia tego celu potrzeba będzie czas nieiaki utrzymywać w wielu mieyscach znaczne straże, pikiety i patrole, dla chwytania każdego, któryby poważył się naruszać publiczną spokoyność. Mieszkańcy Lizbony! Przyiaciele wasi Anglicy cieszą się z odmiany waszego losu, i nigdy nie dopuszczą, ażeby złechetni korzystać mogli z tey okoliczności, dla wzniecenia buntu i czynienia zdrożności. Potrafią ich wstrzymać od takowego zamachu, i przedsięwzięte są naysurowsze środki, ażeby każde tego rodzaiu przestępstwo natychmiast podług ustaw woyskowych ukarane zostało. Dla usunięcia wszelkiego powodu do zaburzenia miasta, zakazuię wchodzenia i noszenia broni po mieście. Wszystkie gościennie i szykownie maią bydź z tychże względow o godzinie 6 w wieczor zamykane i przed wschodem słońca nie otwierane, pod konfiskatą trunkow i karą więzienia. Nakoniec upraszam wszystkich, którzy iakie bądź znaczenie lub wpływ posiadaią, a osobliwie sług religii, aby wspierali woyskową siłę w utrzymaniu spokoyności w mieście, poki rządowe władze nie będą zaprowadzone. Boże zachoway Xcia Regenta!

Podp. *J. Hope*. „

W gazetach Francuzkich czytamy rożne wypisy z gazet Angielskich. I tak gazeta *The Sun* pod d. 8 Listopada wyraża:

" Przybyłe ostatnią pocztą z Lizbony gazety nie zawieraią w sobie nic ważnego; ale listy prywatne powtierdzaią wiadomość, że woyska Angielskie pod Jenerałem Moore wyruszyły z Portugalii do Hiszpanii. Lud Lizboński nie może się nacieszyć z odeyścia Francuzow. D. 11 dali Angielscy officerowie wspaniały obiad dla szlachty i znacznieyszych kupcow tego miasta. „

Gazeta *Adwertisser* pod d. 11 Listopada: " Po tem wszystkim, co Bonaparte dla zdobycia Hiszpanii poczynił, można z pewnością sądzić, iż nie odstąpi swoich zamysłow, poki tylko spodziewać się może dobrego skutku. Przebył iuż zapewne Pireneie, gdzie doświadczać będzie na nowo swoiego szczęścia. Na przypadek niepowiedzenia mu się uczynił krok do pokoiu, inaczey nie byłby o nim pomyślał. Z Hiszpanii nie mamy żadnych nowych doniesień, których tem niecierpliwiey oczekuiemy, gdy Hiszpanie mieli d. 25 lub 26 Października uderzyć wszystkiemi siłami na stanowisko Francuzow. Jeżeli Hiszpaniie nie potrafili zniszczyć korpusu Neja, tem mniey potrafią się oprzeć kupom woyska, które Bonaparte przeciw nim prowadzi, i zapobiedz zniszczeniom, iakie zwykle ciężki iego oręż zasobą pociągnie. Mamy iednak przyczynę wierzenia, iż siła iego w Hiszpanii nie rozciągnie się daley, iak do mieysc, które iego woyska zaymuią, i że zniszczyć ten kray może, ale go niezdobędzie. List z Portugalii donosi, iż prawie wszystkie

nasze woyska w Portugalii chorują. Tak z Anglii, iako z Irlandyi ma ieszcze więcey woyska bydź przesłanego do Hiszpanii, a mianowicie jazdy. Z Irlandyi maią tam także przesłać woły, owies i siano. Dwadzieścia tysięcy woyska naszego, które z Portugalii do Hiszpanii poszły, znalazły ten kray niepodobnym do dostarczenia im żywności. Lord Cathcart przeznaczony iest na dowodzcę woysk naszych w Portugalii. „

Z Berlina d. 13. *Grudnia.*

Zapowiedziane tu wniyście woysk Pruskich nastąpiło przeszłey soboty w następuiącym sposobie: Dowodzca tuteyszy, Major Hrabia Chasot, wyiechał na przeciwko idącym tu woyskom do Weisensee i prowadził ie aż do Bernauskiey bramy, gdzie o godzinie 11 przybyły. Tu przyiął ie Rządca miasta, Jenerał porucznik Lestocq, którego otaczały znayduiące się tu osoby woyskowe, sztab i kapitanowie mieyskiey gwardyi i strzelcow. W środku bramy czakała na nie deputacya od magistratu, wydziału stanow i od mieszczan. Tu na rozkaz rządcy wystąpili wszyscy officerowie przybyłych woysk, weszli do bramy i stanęli pod naystarszym Majorem Witzleben w półkoła. W nieprzytomności chorego Prezydenta miasta Büsching, powitał ie w imieniu magistratu i miasta Burmistrz Koels następuiącą mową:

" Waleczni oyczyzny woiownicy! Przyiemno nam iest i naszym współobywatelom, których reprezentuiąc na przeciwko was wychodziemy, widzieć was po długim oczekiwaniu wchodzących do murow naszych. Dzień ten będzie dla nas i naszych dzieci pamiętnym. Berlin wita was z radością serca i oświadcza wam wdzięczność i szacunek za to, coście dla Króla i oyczyzny uczynili! Niebezpieczeństwa i przygody rozłączyły nas, lecz łączy nas znowu błogosławiony pokoy. Chwila ta radosnego połączenia wybiia z pamięci wszystkie nasze cierpienia! Szczęśliwszy znaczy nam się los odtąd! Połączenie się wszystkich stanow do iednego celu, powiększy zaufanie, miłość i szacunek wszystkich względem siebie obywateli i nic nie potrafi tego węzła iedności naruszyć. Wola i życzenie naszego Króla będą i muszą bydź dopełnione. Przodkuie nam uszczęśliwiaiącemi nas swoiemi cnotami. Poydziemy więc za iego przykładem. — Niech żyie sprawiedliwy Król! Niech żyie woysko Pruskie! „ — Niech żyie! dało się trzykrotnie z wszystkich stron słyszeć.

Major Witzleben zabrał potem głos i podziękował w czułych wyrazach deputacyi za oświadczoną przychylność. Rządca miasta siedzący na koniu obok koła, okazał swoie wzruszenie na tak czułe powitanie i przywiązanie obywateli Berlina do woyska, i przyrzekł w imieniu swoim i przyszłey załogi, iż wszelkiego dołoży starania, aby ta zgoda między obywatelami i żołnierzami na zawsze była utrzymana. Officerowie powrocili potem do swoich korpusow, a woyska, przed któremi iechał rządca, otoczony woyskowemi wyższego stopnia i sztabem gwardyi mieyskiey, szły przy okrzykach radosnych przez ulice Bernauską i Królewską i weszły przez rynek Królewski do ogrodu publicznego, nad któremi odprawił rządca rewiią, potem udały się do swoich kwater. Pierwsza kompania piechoty zaniosła chorągwie do Królewskiego zamku, a artylerya zawiozła działa do zbroiowni. Chorągwie złożono w zamku przy radosnych okrzykach licznie zgromadzonego ludu, który długo pozbawiony był tak miłego widoku. W południe dało miasto w sali teatralney, która przyozdobiona była popier-

ſiami Króla i Królowey, laurami z kwiatow, &c. obiad dla wszyſtkich officerow przybyłego woyska. Po skończonym obiedzie udali ſię officerowie na teatr, gdzie pozwolono także wniyśdź bezpłatnie 180 wybranym żołnierzom. Długo powtarzane były okrzyki: Niech żyie! gdy wszedł do teatru Jenerał Leſtocq. Też same okrzyki dały ſię słyszeć przy wniyściu naczelnika weszłego tu regimentu huzarow. Potem zaczęli aktorowie ſtosowną sztukę *Wdzięczny syn*. Spełnione na teatrze Królewskie zdrowie przyięte zostało od widzow z naywiększemi oklaskami i zapałem.

Z Paryża d. 12. *Grudnia.*

Zapewniaią, iż korpus Xcia Abrantu ſtanowić tylko będzie przednią ſtraż woyska Portugalskiego, którym Marszałek Xżę Montebello (Lannes) dowodzić będzie.

Z Foix w departamencie Ariege piszą, iż rozmaite towary, które Anglicy chcieli od granic Hiszpańskich do Francyi wprowadzić, a mianowicie indygo, koszenillę, &c. skonfiskowane zoſtały.

Wyszedł tu teraz na rok 1809 kalendarzyk szlachty państwa Francuzkiego.

Z Londynu d. 24. *Liſtopada.*
(Przez Francyą.)

Na pierwszem posiedzeniu sądu woyskowego względem zawartey w Portugalii umowy, przeczytał Jenerał Wellesley swoie uwagi względem zawieszenia oręża, i wyznał, iż lubo przeciwny był niektórym warunkom, zgadzał ſię iednak co do iſtoty rzeczy z naczelnym jenerałem, aby pozwolić Francuzom uſtąpić z Portugalii.

Potem przeczytany zoſtał prywatny liſt Jenerała Dalrymple do Lorda Caſtlereagh z Cintra pod d. 3 Września. Donosi on w nim, iż po podpisaniu umowy Portugalski Jenerał Andrade okazał swoie nieukontentowanie, iż nie wezwano do tey umowy tymczasowego Portugalskiego rządu i wydał na piśmie przeciw temu swoią proteſtacyą, którą także przeczytano. Jenerał Dalrymple oświadczył mu na piśmie swoie zadziwienie, czemu przed podpisaniem umowy swoich nie podał uwag.

Jenerał Wellesley opisał swoie działania od dnia obięcia naywyższego dowodztwa aż do dnia złożenia go. D. 12 Lipca wypłynął z Korku i przybył d. 20 do Koruny. Ofiarował juncie Galicyi swoie woyska w pofiłku; lecz odpowiedziano z ſtrony Hiszpanow, iż nie potrzebuią woyska tylko pieniędzy, broni i ammunicyi. Osądził zatem za potrzebne udać ſię do Portugalii. Za przybyciem do Oporto przyrzekł mu tamteyszy biskup doſtawić, ile będzie potrzebował mułow. Liczbę woyska Francuzkiego podano mu tylko 16 do 17,000 ludzi, a znaydowało go ſię do 24,000 ludzi. Ponieważ niebezpieczno było z powodu tak znaczney ſiły nieprzyiacielskiey przy Tagu wylądować, zatem wylądował w zatoce Montego, i poſtąpił zaraz naprzod z Jenerałem Spencer, ponieważ słychać było, że Marszałek Beſſieres ciągnie przeciw północney Portugalii. Portugalscy dowodzcy żądali żywności od Anglikow, a gdy im tey odmowili, oddzielili ſię zaraz od woyska Angielskiego i zoſtawali aż do 22 Sierpnia. Potem naſtąpiła bitwa przy Vimeira, z którą zakończyło ſię dowodztwo Wellesleja w Portugalii.

Na posiedzeniach sądu woyskowego znayduią ſię także Królewiczowie, Xżęta Cumberland i Cambridgi.

Na posiedzeniu d. 22 przeczytany zoſtał ſtan woyska Francuzkiego, które w Lisbonie

wsiadło na okręty. Wynosiło 24,725 ludzi, 143 kobiet, 116 dzieci i 759 koni.

Jenerał Wellesley odpowiedział na zarzut Jenerała Dalrymple, że bez zastanowienia się uderzył na Francuzow. W bitwie przy Vimeira byli Francuzi 16 000 ludzi mocni; on ich nie rachował iak 14,000. Woyska pod iego dowodztwem wynosiły tylko 13,000 ludzi, ale rachował na 6000 Portugalczykow pod Jenerałem Frere. Lecz cożby rząd, cożby oyczyzna była powiedziała, gdyby nie był przypuścił attaku? Zezwolił dla tego na umowę, ponieważ przez nią Portugaliia prędko od woyska nieprzyiacielskiego oswobodzoną została. Zamiarem rządu było, aby woyska po zdobyciu Portugalii zaraz do Hiszpanii poszły. Nadto uwolniło się przez nią 4000 Hiszpanow, którzy trzymani byli na flocie Rossyyskiey. Zasada więc umowy zgadza się z zdrową polityką. Co do poiedynczych iey artykułow, na te nigdy się nie zgadzał. Czynił nawet przełożenia przeciw wielu przedugodnym artykułom, a ieżeli ie podpisał, to tylko na wezwanie naczelnego jenerała. Jakże on ma za to odpowiadać, czego chciał naczelny jenerał? Jenerał Dalrymple tak układy bardzo przyśpieszał, iż chciał sam podpisać przedugodne artykuły, tylko go Francuzki Jenerał Kellerman wstrzymał, że nie może, iak tylko one potwierdzić, iako naczelny jenerał, i zlecił one Jenerałowi Wellesley podpisać.

Jenerał Dalrymple odpowiedział potem na rożne zarzuty. Nakoniec odłożono posiedzenie do czwartku, ponieważ nie przyiechał ieszcze Jenerał Burard.

Bunt w kraiach Nizama nie był ieszcze podług ostatnich doniesień z wschodnich Indyy, uspokoiony.

Na rzece Ganges tak się zagęściły krokodyle, iż niebezpieczna iest żegluga na małych statkach.

D. 28 Listopada (Przez Szwecyą.)

Powracaiącem Królowi we środę wieczor z Londynu do Windsoru zdarzył się przypadek, który mogł był bydź niebezpieczny. Podczas ciemney nocy, iadąc szybko, upadł przedni koń pod postylionym i przytomność tylko drugiego postyliona sprawiła, że nieobalił się powoz Królewski. Mieszkaniec z Turnham Green znayduiący się w pobliskości pośpieszył Królowi na pomoc, i dopomogł mu wyśiąść z powozu bez naymnieyszego uszkodzenia. J. K. Mość musiał brnąć przez błoto i czekać w polu, poki powoz Królowey nie nadszedł. Królewna Elżbieta wyskoczyła zaraz z powozu, a na iey mieysce Król wsiadł. Wspomniona Królewna przymuszona była brnąć przez błoto do drugiego powozu, w którym iechały inne Królewny. Tak przyiechano do Windsoru, a powoz Królewski szedł prożno. Przednie konie pokaleczyły się, a postylion tak dalece, że musiano go zanieść do Windsoru.

W Storeaway zdarzyło się w przeszłym miesiącu nieszczęście. Kilku mieszkańcow bawiło się pod brzegami łowieniem ryb, gdy nagle pokazał się wieloryb i łodź zniemi przewrocił, przyczem utopiło się 6 ludzi.

Srodkowa Hiszpańska junta nakazała zabrać dla woyska wszystkie konie w państwie, za które przyrzekła wczasie podług szacunku zapłacić.. Obawiaią się tu, że Angielska jazda dla niedostatku karmy nie długo będzie mogła bydź w Hiszpanii czynną.

D. 19 Listopada nakazano przewozowey flocie, która była z Koruny odpłynęła, nazad tam powrocić. W porcie Koruny stoi ieden liniowy okręt Angielski i fregata.

Wyrok junty Sewilskiey, iż okrętom z Angielskiemi towarami wolno za pewną opłatą do Hiszpanii zawiiac, źle był zrozumiany. Kupcy Angielscy, rozumieiąc, iż wszystkim okrętom wolno tam zawiiać, posłali bardzo wiele towarow do Hiszpanii, lecz nie pozwolono im ich wyładować.

Z Cherburga wypłynęły 3 fregaty Francuzkie; iedna, iak mowią, do wschodnich, a dwie do zachodnich Jndyy.

Posłaniec stanu Johnson popłynął z listami do Hiszpanii.

D. 10 wysiadł do Koruny regiment dragonii Xcia Wallii. D. 7 przybył tam Lord Paget, dowodzca jazdy, a d. 2 Lord Holland z swoią familiią. Jenerał Morla mianowany został przez Hiszpańską juntę dyrektorem artyleryi.

Podług gazety dworskiey pod d. 16 b. m. nieprzyiacielska fregata Tetyda o 44 działach, maiąca na sobie 330 ludzi i 106 żołnierzy, zabrana została w kolicy Groa po nader krwawey bitwie i przez nasz woienny okręt Ametyst. Bitwa, w ktorey nieprzyiaciel okazał nadzwyczayną odwagę, zaczęła się o godzinie 10 w wieczor i trwała aż do 1 po północy. Oba okręty potykały się w bliskości siebie. Okrętowi Ametyst przybyły na pomoc liniiowy okręt Tryumf i fregata Shannon, i dopiero nieprzyiacielska fregata wziętą została. Tetyda broniła się zapalczywie przeciw przemagaiącey sile, i bardzo iest uszkodzona. Dowodzca i 135 ludzi zabitych zostało, a ranionych iest 102 ludzi, pomiędzy ktoremi wszyscy officerowie 3 wyiąwszy. Okręt Ametyst ma 19 ludzi zabitych i 51 ranionych i bardzo także iest postrzelany. Kapitan Seymour, dowodzca okrętu Ametyst, powiada w swoim rappocie, że P. Dede, ktory po zabitym kapitanie, obiął dowodztwo, na Tetydzie walczył z podziwienia godną odwagą.

Doniesienia z zachodnich Jndyy mowią, że woysko zbuntowało się na St. Domingo przeciw Chrystofowi, i że w Sierpniu nie miał iak 300 ludzi przy sobie. Woysko oburzyło się za to, że Chrystof cofnął zbiegu talary, chcąc ie w ucieczce z St. Domingo zsobą zabrać.

Z Gibraltaru donoszą, że Królewicz Leopold, Syn Ferdynanda IV zabierał się na końcu Listopada do powrotu do Sycylii.

Z Tulonu wypłynęło 5 fregat i przewozowy okręt z woyskiem. Mowią, iż zawinęły do St. Fiorenzo w Korsyce. Domyślaią się iednak, że były do Barcelony przeznaczone

Wyprawa, którą Jenerał Prevost w Hallifax przygotował, odwołaną została.

Eskadra z 10 liniiowych okrętow złożona, z którą Admirał Kollingwood przed Tulonym krąży, ma ieszcze bydź 5 liniiowemi okrętami pod Admirałem Purwis pomnożona, ponieważ w Tulonie znayduie się 12 liniowych okrętow, pomiędzy którymi 2 Rossyyskie, 7 fregat, 2 korwety i wiele pomnieyszych okrętow.

W woysku Jenerała Moore, które z Portugalii do Hiszpanii poszło, znayduie się 3000 chorych ludzi.

Z Gibraltaru poszło 3000 woyska do Hiszpanii. Batalion strzelcow Kadyxkich, wynoszący 800 ludzi pod dowodztwem Crue Murgeon, musiał się nieprzyiacielowi po dzielney obronie przy Lerino poddać.

Większa część floty Sidneja Smith powraca do Anglii z pod brzegow Brazylii.

Admirał Kotton stoi w stanowisku Tagu.

Przy St. Domingo zabrany został przez

z Francuzkich korsarzow Angielski woienny slop, przeznaczony z Jamaiki do Londynu, procz innego ładunku, z 30,000 dolarow. Bronił się tak dalece, że prawie wszystek na nim lud poległ lub był ranony.

P. Merry popłynął d. 15 b. m. do Szwecyi.

Jenerał porucznik Craddok otrzymał nay wyższe dowodztwo w Portugalii, i iuż tam odpłynął.

W Oporto wybuchnęły zaburzenia i musiano tam woyska posłać.

Na posiedzeniu sądu woyskowego d. 24 oświadczył Jenerał Dalrymple, iż w naylepszym zamiarze zawarł umowę to iest, aby Portugaliia mogła bydź iak nayprędzey od woyska nieprzyiacielskiego uwolnioną, a Angielskie mogły iak nayprędzey działać w Hiszpanii. Nie można było zabronić Francuzom powrotu przez Tagus, ponieważ iego twierdze bardzo mocno były obwarowane; nadto Jenerał Kellerman oświadczył, iż ieżeli nie pozwolemy na rozeym, tedy Francuzi zburzą Lizbonę. Działaiące woyska Angielskie wynosiły tylko 16,000 a Francuzkie 24 735 ludzi. Jenerałowie Ferguson i Spencer oświadczyli także, iż gdyby nie przez umowę, trudno byłoby wyprzec Francuzow z Portugalii. Jenerał Dalrymple dodał ieszcze, iż przyczyna dla czego nienawiedzony był w w Portugalii, pochodzi ztąd, że nie chciał biskupa Oporto i iego junty uznać iako reprezentanta Xcia Regenta. Od zawartey umowy nie korrespondował z nim, ale z Welleslejem.

Z Nowegoiorku d. 4. Listopada.

Okręt Hope przybył d. 26. Października z listami od Francuzkiego i Angielskiego rządu do zatoki Chesapeak. Podług listow naszego w Londynie posła, P. Pinkney, pod 14 Września, nie odebrał do tego dnia odpowiedzi od Angielskiego rządu na swoie przełożenia. Zdaie się, iż rząd Angielski zwłoczy odpowiedź, poki nie dowie się o wybraniu nowego prezydenta; daley, że Angliia przydaie do tego osobliwszego postępowania nadzieię, iż wybuch nie powstanie w ziednoczonych stanach, mniemaiąc: iż lud nie ścierpi embargu, iak skoro dowie się, że porty Hiszpanii i Portugalii otworzone dla iego okrętow zostały. Lecz obywatele Ameryki umieią cenić postępowanie Anglikow, i gdyby obce mocarstwo obierało dla niey prezydenta, iuż był by po naszey niepodległości. — Prawodawstwo Karoliny pochwaliło zupełnie kroki prezydenta w teraźnieyszych okolicznościach i postanowiło wszystko cierpliwie znosić, czego tylko honor i bezpieczeństwo kraiu wymaga. Posłało tę uchwałę prezydentowi, na którą on grzecznie odpisał.

Do Baltimoru przybył okręt z kilku oxewtami wodki z Rotterdamu; ale że pierwiey był w Anglii i złożył tam od niey opłatę, wylana zatem publicznie w morze została.

Z Dusseldorfu d. 9 Grudnia.

Pierwszy regiment piechoty naszego Xięstwa dziś przeprawi się za Ren, drugi poydzie za nim iutro, a trzeci pozostanie tu ieszcze czas iaki.

Z Lizbony d. 15 Listopada.

W okolicach naszych znayduie się ieszcze 6000 Angielskiego woyska pod Jenerałem Burard, który iuż iest do Anglii odwołany.

Z Koruny przybyły tu 27 i 31 Angielski regiment.

Regencya nasza zwołała kupcow Lizbońskich w celu zaciągnienia od nich w teraźnieyszych nagłych potrzebach pieniędzy.

DODATEK

DO Nru. 1.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W NIEDZIELĘ DNIA 1. STYCZNIA 1809.

Od granic Hiszpańskich d. 5 Grudnia.

Od bitwy pod Tudela uciekaią Hiszpanie w naywiększym nieporządku. Szczątki ich woyska cofnęły się do Saragossy; lecz twierdza ta w krotce opasaną i dzielnie attakowaną zostanie. Marszałek Xżę Conegliano (Moncey) ma iey oblężeniem dowodzić. — D. 2 Grudnia w wieczor przybyła pierwsza kolomna zabranych przy Tudela jeńców Hiszpańskich, w liczbie 1200 ludzi, do Baiony. Officerow umieszczono w nowym zamku, a żołnierzy, którzy politowania w godnym znayduią się stanie, zamknięto na fregacie w porcie.

Woyska 5go niegdyś korpusu przechodzą ciągle przez Bajonę do Hiszpanii.

W Bajonie rozchodziła się pogłoska, że Jenerał Lasalle wszedł na czele kilku regimentow lekkiey jazdy do Madrytu; urzędowey nie ma iednak o tem wiadomości.

Woyska Francuzkie miały d. 30 Listopada po świetnem zwycięztwie opanować wąwoz Somo-Siera, który bronił przystępu do Madrytu.

Z Katalonii donoszą pod d. 24 Listopada, że dywizya Jenerała Souham zaymuie brzegi rzeki Fluwia. Dywizye Reilla i Pino zasłaniaią oblężenie twierdzy Rosas. Nieprzyiaciel chciał w liczbie 5000 ludzi pod Jenerałami Alwarez i Alasa przeprawić się za rzekę Fluwia; lecz odparty został.

Cesarz rozdał znowu woysku bardzo wiele orderow legii honorowey. Pułkownicy regimentow Badeńskiego i Nassauskiego, tudzież po 4 woyskowych z każdego tych regimentow, otrzymali też ordery.

W Bajonie będzie z rozkazu ministra wewnętrznego 400 centnarow wełny Hiszpańskiey d. 2 Stycznia przez licytacyą sprzedanych.

Naynowsze listy z Hiszpanii donoszą w prawdzie o wielkim zwycięztwie lewego skrzydła Francuzkiego pod Marszałkiem Xięciem Montebello (Lannes) d. 23 Listopada nad woyskami Castannhiosa i Palafoxa przy Kaskante; lecz z tychże listow pokazuie się, że Castannhios, chociaż poniosł znaczną stratę przy Kaskante, cofał się drogą do Nowey Kastylii. Na teyże drodze między Almazan i Tarazona znaydowało się w prawdzie kilka mocnych oddziałow jazdy z korpusu Marszałka Xcia Elhingen (Ney) ale że piechota pod Jenerałem Marchand nie była ieszcze nadeszła, musiałaby się za tem cofnąć, a woysko Castannhiosa tym czasem daleko uszło.

W liſtach z Bilbao zapewniaią, iż kommunikacya między tem miaſtem i St. Ander zupełnie ieſt wolna, iże zaczynaią iuż tam handel prowadzić. Pod brzegami krążą Angielskie okręty.

Przednia ſtraż prawego skrzydła Francuzkiego weszła iuż do Oviedo, i spodziewaią ſię, iż podda ſię cała Aſturya. Prowincya Leony znayduie ſię iuż cała w ręku Francuzow. O Angelskim korpuſie pod Jenerałem Baird w Galicyi, wcale dowiedzieć ſię nie można.

Z południowey Katalonii nie mamy dokładnych donieſień. Jenerał Duhesme cofnął ſię z woyskiem swoim do Barcelony i tamteyszey twierdzy; woyska Hiszpańskie zbliżyły ſię do tego miaſta i zdaią ſię chcieć go oblędz. Ale że woyska Francuzkie wtargnęły do Nowey Kaſtylii, przez które mogłyby w krótce być odcięte, cofną ſię zapewne ſtamtąd.

Jenerał St. Cyr przeſtaie dotąd na zaięciu połnocney Katalonii i trudni ſię obleżeniem twierdzy Rosas.

Rozmaite Wiadomości.

Twierdza Gibraltar ieſt teraz naybogatszem mieyscem w całey Europie, gdyż naybogatsze familiie Hiszpańskie wywiozły tam swoie skarby na przypadek, ieżeliby powſtańcy uledz muſieli. Z kościołow i klasztorow wywożą tam także kosztownieysze rzeczy.

Mieſiące zimowe w Hiszpanii są Grudzień, Styczeń i Luty. Połnocno-zachodnia część kraiu wzdłuż Pireneow, i Atlantskiego morza ieſt zimnieysza i wilgotnieysza, niżeli inne części; a w dolinach uſtawiczne leią deszcze. W średniey Hiszpanii ieſt podobnież na górach zimno, a w dolinach leią deszcze W południowey Hiszpanii są zimne nocy, ale dni ciepłe.

DONIESIENIA.

Pewna Pani cudzoziemka, która iuż przez kilka lat zoſtaiąc w tym kraiu, dała dowody swoiey zdatności w edukacyi panien pierwszey Nobleſſy, a która ieszcze do końca Lutego 1809 w obowiązkach zoſtaie, myśli d. 15 Marca t. r. maiąca pozwolenie z Wysokiego Gubernium założyć Inſtytut edukacyi dla Panien z wysokiey Nobleſſy, gdzie ſię będą wciąż uczyć 6 godzin co dzień: wszelkiey wiadomości, które dla Panien takiey rangi przyzwoite są: 1. Stary i nowy teſtament i religii. 2. Hiſtoryy Naturalney. 3. Hiſtoryy uniwersalney. 4. Hiſtoryi swego kraiu. 5. Jeografii z dokładnemi wiadomościami, iako to Monarchyi i Monarchow byłych przedtym i iak teraz są. 6. Mytologiy, która ieſt bardzo potrzebna dla osob wysokiego urodzenia, żeby umiały w dyskurſie ſtosuiącym poznawać kopersztychy hiſtoryi Mitologiczney. 7. Moralności inſtrukcyą iak ſię maią zachowywać wſtępuiąc w wielki świat. 8. Język Niemiecki i Francuzki będą ſię uczyć z zupełnemi doskonałościami. Ktoby zaś żądał dokładney wiadomości tego wszyſtkiego, ma ſię udać na przeciwko Panny Maryi przed rzeźnickiemi iatkami do kamienicy pod Nrm 677 na drugim piętrze co dzień między 11 i 12 przed południem.

C. K. Sądy Prowincyonalne Szlacheckie Lubelskie w Galicyi Zachodniey Panu Piotrowi Jozefowi i Janowi Mączkow ninieyszym Edyktem wiadomo czynią, że Pan Jozef Chruścicki o zabranie dóbr Zebraki i Wołka Stańska z kalkulacyą z grosza i ziarna zdać ſię maią, za podnieſieniem summy 40,825 zł. pol. 22 gr. przeciwko nim do Sądu tego żałobę podał, pomocy sądowey dopraszał ſię. —— Gdy zaś te Sądy dla ich niewiadomego mieysca bawienia ſię, im tuteyszego sądowego Adwokata P. Patockiego za obrońcę z ich szkodą i kosztem uſtanowiły, z którym wniesiona sprawa podług przepisaney dla Galicyi Zachodniey sądowey uſtawy prowadzona i ukończona będzie; oni przeto niniejszym Edyktem napominaią ſię, ażeby w 90 dniach do dania excepcyi ſtawili ſię, i uſtanowionemu dla ſiebie obrońcy dokumenta i dowody swey sprawy oddali, lub innego Adwokata sobie za obrońcę obrali, tego Sądowi wymienili, i co z prawa czynili, co do obrony swey sprawy za uży-

teczne osądzą, aby sprawy swey nie zaniedbali; gdyż inaczey wszelką szkodę ztąd wyniknąć mogącą, samiby sobie przypisać byli winni. Dan w Lublinie d. 16 Sierpnia 1808 roku.

Michałowski.

J. G. Reinl.

Smetana.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Lubelskich Galicyi Zachodniey.

Klimaszewski.

C. K. Sądy Prowincyonalne Szlacheckie Lubelskie w Galicyi Zachodniey Pani Petronelli z Osstowskich Oberskiey, P. Kazimierzowi i Alexandrowi braciom Oberskim, tudzież Teressie z Oberskich Potockiey ninieyszym Edyktem wiadomo czynią: że P. Adam Szydłowski, w sprawie o pozwolenie detaxacyi dóbr Osstowno z przyległościami w summie 4000 czerw. złot. c. s. c. w złocie ważnym obrączkowym Hollenderskim do Sądu tego żałobę podał, i pomocy sądowey dopraszał się. —— Gdy zaś te Sądy dla ich niewiadomego mieysca bawienia się, im tuteyszego sądowego Adwokata P. Jozefa Patockiego za obrońcę z ich szkodą i kosztem ustanowiły, z którym wniesiona sprawa podług przepisaney dla Galicyi Zachodniey sądowey ustawy prowadzona i ukończona będzie; oni przeto ninieyszym Edyktem napominają się, ażeby na dzień 22 miesiąca Listopada r. b. godzinę 9tą z rana do excepcyi stawili się, i ustanowionemu dla siebie obrońcy dokumenta i dowody swey sprawy oddali, lub innego Adwokata sobie za obrońcę obrali, tego Sądowi wymienili, i to z prawa czynili, co do obrony swey sprawy za użyteczne osądzą, aby sprawy swey nie zaniedbali, gdyż wszelką szkodę ztąd wyniknąć mogącą, samiby sobie przypisać byli winni.

Dan w Lublinie d. 10 Sierpnia 1808.

Jakób Kulczycki.

Smetana.

Rath.

Z Rady C. K. Sądów Szlacheckich Lubel. Galicyi Zachodniey.

Klimaszewski.

Z strony C. K. Sądow Szlacheckich Krakowskich Galicyi Zachodniey niniejszym Edyktem do publiczney wiadomości podaie się: iż Franciszek Kwietniewski dnia 10 Grudnia 1800 roku umarł. A ponieważ iego sukcessorowie testamentowi Małgorzata z Buczawskich Zelatowska, i córka iey z mieysca pomieszkania wiadomemi nie są; zaczem niniejszemi tychże napomina się, żeby w przeciągu roku i niedziel sześciu przed tymże C. K. Sądem zgłosili się, albowiem w przeciwnym razie sukcessya z ustanowionym już kuratorem Adwokatem Hołowką pertraktowana, i podług §. 625 części II. praw cywilnych, gdyby o nię nikt nie dopraszał się, za opuszczoną uznana będzie. Dan w Krakowie d. 8 Sierpnia 1808.

Jozef de Nikorowicz.

Kannamiller.

Mąkolski.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Krakowskich Galicyi Zachod.

Jędrzejowicz.

Przez. C. K. Galicyyskie Gubernium wypisuie się konkurs dla osadzenia mieysc na dwoch konsyliarzow przy magistracie w Brodach, z pensyą roczną 450 zł. ryń. z tym dodatkiem że kompetenci iedno z tych dwoch mieysc otrzymać sobie życzący, prożby swe dekretami Eligibilitatis ex utraque linea i zaświadczeniem swey moralności opatrzone, naydaley do 7go Stycznia 1809 roku do Cyrkularnego urzędu Złoczowskiego podawać maią.

W Lwowie dnia 2 Grudnia 1808.

Ze strony C. K. Galicyyskiego kraiowego Gubernium, rozpisuie się dla osadzenia zawakowanego w mieście Brzozowie urzędu Syndyka, z pensyą roczną 300 zł. ryń. połączonego konkurs do 2 Stycznia 1809 z tym dodatkiem, że kompetenci prożby swoie dekretami Obieralności z obydwoch linii, tudzież zaświadczeniami moralności opatrzone, ieszcze przed upłynieniem rzeczonego terminu, do Sanockiego Król. Cyrkularnego urzędu podać powinni.

W Lwowie d. 17. Listopada 1808.

Ze strony C. K. Galicyyskiego kraiowego Gubernium rozpisuie się dla osadzenia urzędu Syndyka w mieście Wieliczka, z pensyą roczną 400 zł. r. n. połączonego z tym dodatkiem, że kompetenci prośby swoie dekretami obieralności z obydwoch liniy i zaświadczeniami moralności opatrzone, ieszcze przed 3 Stycznia 1809 roku, do Bocheńskiego Król. Cyrkularnego urzędu podawać powinni. W Lwowie dnia 17 Listopada 1808.

C. K. Sądy Prowincyonalne Szlacheckie Lubelskie w Galicyi Zachodniey ninieyszym Edyktem powszechnie wiadomo czynią, że po zmarłym Ignacym Boniakiewiczu, po którym sukcessya w tym Sądzie pertraktuie się, dziedzictwo między innemi współsukcessorami, także na nieprzytomnych z mieysca zamieszkania niewiądomych dziedziców iako to: Brygidę z Boniakiewiczow Dymeckę, Annę z Boniakiewiczow Galewską i Dominika Boniakiewicz, spada, i że tym obrońca w osobie Adwokata P. Jana Izdebskiego dodany iest. Dla tego ca nieprzytomni po niegdy Ignacym Boniakiewiczu sukcessorowie niniejszym napominaią się i ażeby stosownie do prawa kodexu cywilnego części II. w roku i sześć tygodni do tego dziedzictwa zgłosili się i praw swoich dowiedli, gdyż inaczey podług § 624 Codexu cywilnego części II. postąpiono będzie. Dan w Lublinie d. 11 Lipca 18 8.

Jakób Kulczycki.

Wolf.

Sehnitzer. *Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Lubel. Galicyi Zachodniey*

Klimaszewski.

Sąd Dominikalny wsi Krowodrze przy Krakowie wszystkim komu o tym wiedzieć należy niniejszym Edyktem obwieszcza. Ponieważ podniesienie zbiegu wierzycielow do wszystkich dobr ruchomych i nieruchomych w Krowodrzy znayduiących się zadłużonych małżonkow Jędrzeia i Barbary Nagiow pod d. 31 Sierpnia r. b. iuż publicznie zostało ogłoszone, i gdy deputacya wierzycieli u Sądu tegoż doprasza się, ażeby osiadłości tychże zadłużonych małżonkow na zaspokoienie summy 5333 zł. pol 25 1/2 gro. rożnym wierzycielom należącey się przez publiczną licytacyą były sprzedane; przeto też osiadłości, to iest 1*mo* dom tu w Krowodrzy pod Nrm 20 stoiący, przy którym iest przybudowana wozownia z komorą i stodoła o iednym boisku 1980 zł. pol. otaxowane, tudzież 2*do* ogrod z 5 zagonow i 3*tio* pole orne z 7 zagonow składaiące, a przez 14 staian ciągnące się, niemniey: przymiarek z 8 zagonow składaiący i przez iednę staianie poprzek w polu ciągnące się razem za 800 zł. pol. otaxowane, z którego domu i gruntu tak podatku Monarchicznego, iako też do dworu czynszu, niemniey za dziesięcinę corocznie płaci się 94 zł. pol. 4 gro. 4*to* Cztery zagony w ogrodzie przez iedno staianie ciągnące się, na 220 zł. pol. otaxowane, także 5*to* Część 4tą roli z ogrodem przez 14 staian w 4 zagony ciągnące się na 500 zł. pol. otaxowana, a z tych sub Nro. 4*to* & 5*to* wyszczególnionych gruntow podatku rocznego i za dziesięcinę 41 zł. pol. 15 gro. płaci się. W Sądzie Dominikalnym tuteyszym wsi Krowodrze w całości lub częściami dnia 9 Grudnia r. b. lub dnia 3 Stycznia 1809 o godzinie 9tey przed południem, a gdyby w tych dwoch terminach bezskutecznie sprzedaż ta dla niedostatku licytantow upłynęła, tedy d. 1 Lutego 1809 o godzinie 10tey przed południem choć niżey ceny szacunkowey naywięcey daiącemu pod następuiącemi warunkami sprzedane będą: a) Aby każdy chęć kupna maiący przed licytacyą dziesiątą część ceny szacunkowey iako Vadium złożył. b) Aby kupiciel połowę zalicytowaney summy zaraz po uskutecznioney licytacyi w sądzie Dominikalnym złożył, a drugą połowę resztuiącey summy naydaley w 3 miesiącach od dnia uskutecznioney licytacyi do depozytu tuteyszego Sądu wypłacił. c) W przypadku, gdyby kupiciel kondycyi pod lit. B) położoney nie dopełnił, tedy na iego expens nowa licytacya przedsięwzięta zostanie. — Wszystkich zatym chęć kupna maiących na wyżey wyrażonym mieyscu, dniu i godzinie zaprasza się; zostawuiąc wolność każdemu akt detaxacyi w Registraturze tuteyszey Juryzdykcyi przeyrzeć. — Hypotekowani zaś wierzyciele, albo prawo zastawu maiący napominaią się, ażeby nie czekaiąc osobnego pozwu, stosownie do dekretu nadwornego ddto 22 Sierpnia 1797 praw swoich pilnowali i długi swoie tym pewniey zadyktowali, gdyż inaczey ani wierzyciela, ani kupuiącego patrzyć, tylko satysfakcyi swoiey z reszty summy wylicytowaney poszukiwać mogą.

J. Siekierski.

Przez Sąd Dominikalny wsi Krowodrzę. Dan w Krowodrzy d. 8 Listopada 1808.

Roman Hubicki Aktuaryusz.